

I. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài.

Cho phép tôi nêu lên lý do chọn đề tài bằng những lời ca trong bài hát “ Ngày ấy đâu rồi”: “ Tôi yêu quê hương, xanh xanh tuổi thơ, thả diều, đá bóng, bắt cá giữa đồng...”

Sinh ra và lớn lên ở một vùng thôn quê tuổi thơ tôi lớn lên từ những trò chơi dân gian như: “ Thả đĩa ba ba, ô ăn quan, nhảy dây, trốn tìm, rồng rắn lên mây, oản tù tì”...

Đối với trẻ em trò chơi dân gian với chức năng đặc biệt của nó đã mang lại cho thế giới trẻ thơ nhiều điều thú vị và bổ ích, đồng thời thể hiện nhu cầu giải trí, vui chơi, quyền được lựa chọn, được chia sẻ với bạn bè. Nó làm cho thế giới xung quanh các em đẹp hơn và rộng mở.

Đối với trẻ mầm non chơi là hoạt động chủ đạo bởi trẻ mầm non “ **Học bằng chơi, chơi mà học**”, thông qua chơi trẻ được trải nghiệm, tương tác với bạn bè, nắm bắt được những quy tắc nhất định của trò chơi từ đó giúp trẻ có thêm kinh nghiệm, kiến thức giúp trẻ phát triển nhân cách toàn diện.

Ý nghĩa của trò chơi nói chung và trò chơi dân gian nói riêng là vậy. Song trong thực tế ngày nay tiến trình công nghiệp hóa - hiện đại hóa, đã và đang len lỏi vào cuộc sống của những người dân nông thôn, trên mọi miền đất nước. Dần dần thay thế cho bối cảnh xã hội hiện đại thì ngày càng có nhiều trẻ em không được chơi và biết đến các trò chơi dân gian, trò chơi của những tuổi thơ ngày trước đang bị mai một và lãng quên. Các trò chơi điện tử sinh động, kỳ thú dần thay thế cho những trò chơi dân gian. Vậy làm thế nào để tổ chức các trò chơi dân gian hấp dẫn thu hút trẻ. Đây là 1 câu hỏi khó khiến tôi luôn trăn trở và miệt mài nghiên cứu nhằm tìm ra những biện pháp hữu hiệu nhất.

Năm học 2016-2017, tôi được nhà trường phân công đứng lớp 4-5 tuổi. Trước thực trạng này tôi đã lựa chọn đề tài “**Một số biện pháp nhằm tổ chức tốt trò chơi dân gian cho trẻ lứa tuổi mẫu giáo 4-5 tuổi**”. Góp phần giữ gìn và bảo vệ các trò chơi dân gian bởi đó chính là nét văn hóa bản sắc dân tộc Việt nam.

2. Mục đích nghiên cứu.

Nghiên cứu nhằm đưa ra 1 số biện pháp tổ chức tốt trò chơi dân gian cho trẻ 4-5 tuổi ở trường Mầm non Định Tăng.

3. Đối tượng nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu chỉ tập trung vào việc tổ chức trò chơi dân gian trong các hoạt động hàng ngày của trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi ở trường Mầm Non Định Tăng.

4. Phương pháp nghiên cứu

- + Phương pháp nghiên cứu tài liệu
- + Phương pháp điều tra khảo sát thực tế trên trẻ.
- + Phương pháp quan sát.
- + Phương pháp thực nghiệm

II. Nội dung.

1. Cơ sở lý luận.

Theo PGS.TS Nguyễn Văn Huy, giám đốc Bảo tàng dân tộc học Việt Nam cho rằng: “ Cuộc sống đời với trẻ em không thể thiếu được những trò chơi dân gian, không đơn thuần là 1 trò chơi của trẻ con mà nó chứa đựng cả 1 nền văn hóa dân tộc Việt Nam độc đáo và giàu bản sắc. Trò chơi dân gian không chỉ nâng cánh cho tâm hồn trẻ thơ, giúp trẻ phát triển khả năng tư duy, sáng tạo, tình yêu gia đình, quê hương, đất nước”.

Dưới góc độ giáo dục, các trò chơi dân gian có thể được chia thành 4 nhóm chính: nhóm trò chơi vận động giúp phát triển sức khỏe thể chất như “ Bịt mắt bắt dê, rồng rắn lên mây...;” nhóm trò chơi học tập cho trẻ em quan sát, tính toán như các loại cờ, ô ăn quan, giải đố...;nhóm trò chơi mô phỏng hành động của người lớn như xây nhà, mua bán...; nhóm trò chơi sáng tạo giúp trẻ phát triển trí tưởng tượng, sự khéo léo và khiếu thẩm mỹ như làm con vật từ lá cây, nặn đất.

Trò chơi dân gian sinh ra từ làng quê nông thôn Việt Nam nên nó cũng mang những đặc trưng của vùng nông thôn như: Trò chơi dân gian không cầu kì về đồ chơi hoặc không cần có đồ chơi, trò chơi dân gian thường cần một khoảng không gian rộng lớn.

Với những đặc trưng về cơ sở lý luận như trên giúp tôi đưa ra những biện pháp logic sát thực trong đề tài nghiên cứu của mình.

2. Thực trạng của vấn đề.

a. Thuận lợi.

Được sự quan tâm của ban giám hiệu nhà trường và lãnh đạo địa phương, nhà trường luôn được quan tâm đầu tư đầy đủ về cơ sở vật chất và các trang thiết bị đồ dùng dạy học, đồ chơi phục vụ cho các hoạt động chăm sóc, giáo dục trẻ. Trường có khuôn viên đẹp, phù hợp, sân chơi rộng rãi và nhiều bóng mát rộng tạo điều kiện thuận lợi cho việc trẻ học tập, vui chơi và đặc biệt là khi hướng dẫn và tổ chức các trò chơi dân gian cho trẻ.

Năm học 2016 - 2017 bản thân được phân công phụ trách lớp mẫu giáo 4 tuổi N3 (với tổng số 40 học sinh), đồng thời đảm nhiệm công tác kiêm nhiệm là tổ phó chuyên môn nhà trường. Dưới sự quan tâm, dìu dắt của các đồng chí trong ban giám hiệu nhà trường và tổ chuyên môn, bản thân không ngừng phấn đấu học hỏi kinh nghiệm, tự rèn luyện mình qua các buổi sinh hoạt chuyên môn, các tiết dự giờ và dạy mẫu để bản thân làm tốt nhiệm vụ của mình.

Bản thân là người xây dựng kế hoạch chuyên môn của lớp nên nắm bắt được tâm lí của trẻ, các điều kiện thực tế của trường, của địa phương cũng như các trò chơi của địa phương để đưa vào tổ chức các hoạt động cho trẻ.

Bản thân là giáo viên trực tiếp giảng dạy có tinh thần trách nhiệm cao tâm huyết với nghề, luôn yêu nghề mến trẻ luôn khiêm tốn học hỏi kinh nghiệm của các bạn đồng nghiệp và luôn sưu tầm các trò chơi dân gian của địa phương.

Được phụ huynh quan tâm hỗ trợ các nguyên vật liệu dễ kiếm ở địa phương, đảm bảo an toàn cho trẻ và đảm bảo tính khoa học để làm đồ dùng đồ chơi phục vụ cho các trò chơi.

b. Khó khăn.

- Trẻ địa bàn nông thôn, đa phần trẻ lớp tôi không học qua lớp nhà trẻ và khi học lớp mẫu giáo bé 3-4 tuổi thì đi học không đều nên khi bước vào lớp 4-5 tuổi trẻ chưa có nề nếp, thói quen học tập ở trường, ở lớp nên gây khó khăn cho giáo viên khi tổ chức các hoạt động.

- Đa phần ở nhà, trẻ đều được cầm điện thoại của bố, mẹ để chơi trò chơi điện tử cho bố mẹ làm việc nên chưa có cơ hội làm quen với những trò chơi dân gian phù hợp với lứa tuổi của trẻ.

Về tài liệu của trò chơi dân gian: trên thư viện của trường mầm non Định Tăng còn hạn chế về nguồn tài liệu này và bản thân chúng tôi cũng đã cố gắng sưu tầm tài liệu các trò chơi dân gian. Tuy nhiên, trên mạng internet hay ở các tạp chí mầm non cũng có rất ít tư liệu gây khó khăn cho giáo viên trong việc sưu tầm các trò chơi dân gian phù hợp với lứa tuổi và chủ điểm 1 cách phong phú.

Việc tổ chức các trò chơi dân gian thường tiến hành ngoài trời mà ít giáo viên đưa vào các hoạt động trên tiết học.

Khả năng chú ý có chủ định của trẻ còn kém. Trẻ dễ dàng nhập cuộc chơi nhưng cũng nhanh chóng tự rút ra khỏi trò chơi nếu trẻ không còn hứng thú.

Trong lớp còn 1 số trẻ nhút nhát, thiếu tự tin nên không hòa nhập vào chơi với các bạn trong lớp.

3. Kết quả của thực trạng.

Từ thực trạng trên ngay từ đầu năm nhận lớp, bản thân đã nghiên cứu tìm ra những giải pháp phù hợp nhằm phát huy tính tích cực tham gia các hoạt động của trẻ, đầu tiên là khảo sát khả năng của trẻ với tổng 40 trẻ bằng số liệu sau:

Nội dung khảo sát	Số trẻ	Kết quả đầu năm			
		Đạt	Tỉ lệ %	Chưa đạt	Tỉ lệ %
Trẻ yêu thích, hứng thú khi tham gia trò chơi.	40	18	45	22	55
Trẻ nhận biết, gọi tên và biết cách chơi trò chơi.	40	14	35	26	65
Trẻ biết phối hợp cùng nhau chơi.	40	12	30	28	70
Trẻ biết tuân thủ luật chơi của trò chơi hoặc luật chơi do cô đề ra.	40	17	43	23	57
Kết quả chung	40	15	38	25	62

Qua bảng khảo sát trên tôi thấy tất cả các nội dung đưa ra để khảo sát thì tỉ lệ trẻ đạt là rất thấp, còn tỉ lệ trẻ chưa đạt lại rất cao, chính vì thế bản thân luôn suy

nghĩ để tìm ra các biện pháp phù hợp, nhằm tích hợp các trò chơi dân gian vào các hoạt động một cách có hiệu quả nhất, các trò chơi mang tính kích thích tính tò mò, sự sáng tạo và lòng ham hiểu biết để tạo sự hứng thú cho trẻ khi tham gia vào các trò chơi dân gian. Để làm được điều đó tôi đã sử dụng một số biện pháp sau:

III. NHỮNG BIỆN PHÁP THỰC HIỆN

** Biện Pháp 1: Rèn luyện nề nếp thói quen cho trẻ.*

Biện pháp đầu tiên tôi đưa ra nhằm khắc phục hạn chế khó khăn thứ nhất mà trong phần thực trạng tôi đã nêu. Trong bất cứ 1 hoạt động nào, để tổ chức thành công được hoạt động thì việc đầu tiên là giáo viên phải rèn cho trẻ có nề nếp thói quen học tập.

Khi tổ chức chơi trò chơi dân gian, nề nếp thói quen là tính tất yếu chi phối đến việc tổ chức trò chơi dân gian cho trẻ. Ở lứa tuổi mầm non, trong việc tổ chức các hoạt động cho trẻ giáo viên luôn chú trọng rèn luyện các nề nếp thói quen, hành vi lễ giáo cho trẻ, uốn nắn trẻ mạnh dạn, tự tin khi giao tiếp với người khác, không rụt rè, e sợ, âm lượng phát ra đủ nghe, không la hét, nói tục, chửi bậy, biết dùng ngôn ngữ êm dịu, nhẹ nhàng tình cảm để thể hiện tình cảm yêu thương đối với bạn bè, cô giáo và người thân, biết tuân theo cách chơi, luật chơi của trò chơi dân gian.

Theo tôi nghĩ nề nếp của trẻ trong lớp đóng một vai trò hết sức quan trọng, nó ảnh hưởng lớn đến chất lượng tổ chức các hoạt động cho trẻ. Chính vì vậy ngay từ khi bắt đầu nhận trẻ, nhận lớp tôi đã tiến hành ổn định tổ chức lớp, luôn luôn rèn nề nếp thói quen cho từng trẻ trong các hoạt động và giáo dục các cháu biết cảm ơn, xin lỗi, không nói dối, lễ phép với người lớn khi giao tiếp, biết chào hỏi cô khi đến lớp, chào hỏi ông bà, bố mẹ và người lớn. Và một điều quan trọng trong việc rèn nề nếp là tôi đã khuyến khích các cháu nhút nhát để các cháu mạnh dạn hơn, chơi cùng các bạn trong khi chơi. Biết tập trung chú ý lắng nghe khi cô đang nói

Ví dụ: Ngay đầu năm học khi trẻ mới đến lớp một số cháu như: Quỳnh, Công, Minh Huyền.. đi học còn khóc nhiều, đến lớp chưa chào cô, khi đến lớp trẻ còn nhút nhát chưa chơi cùng các bạn cô phải hướng dẫn trẻ: Con khoanh tay và nói con chào cô, chào các bạn và cho các cháu hiểu động lại rủ các bạn chơi. Hay khi đang giảng bài trẻ chạy lộn xộn, nói chuyện không tập trung chú ý, đánh nhau... Tôi liền dừng lại và giải thích cho trẻ hiểu đó là việc làm không tốt, chưa ngoan. Như vậy sẽ làm ảnh hưởng tới các bạn khác, cuối ngày sẽ không được cắm cờ, và nếu lặp lại lần nữa thì cuối tuần sẽ không được cô phát bé ngoan. Với tinh thần của “phiếu bé ngoan” là động lực thúc đẩy các bé nhanh chóng đi vào nề nếp thói quen.

Trong quá trình dạy trẻ chơi tôi chú ý rèn cho các cháu ngồi học ngay ngắn, không nằm ra sàn, không chạy lung tung trong khi học, biết lắng nghe và tập trung khi cô tổ chức các trò chơi. Ngoài ra tôi còn dựa theo cách phân loại theo nhóm của mình để tiến hành sắp xếp chỗ ngồi cho trẻ một cách hợp lý, cho trẻ nhút nhát ngồi cạnh trẻ mạnh dạn ... Không những rèn nề nếp đầu năm cho trẻ mà trong cả quá

trình một năm, từng chủ đề, bản thân luôn nắm bắt tâm - sinh lý của tất cả trẻ để rèn nề nếp cho trẻ thật tốt. Với cách làm như trên tôi đã ổn định được lớp đưa các cháu vào nề nếp, từ đó động viên trẻ tập trung chú ý tham gia tích cực tham gia các trò chơi cùng cô và các bạn một cách thoải mái. Kết quả đa số các cháu đã tham gia tích cực các hoạt động, nhất là khi chơi các trò chơi mang tính tập thể như trò chơi dân gian.

*** Biện Pháp 2. Lựa chọn trò chơi dân gian phù hợp chủ điểm và lứa tuổi của trẻ**

Khi ở nhà với bố mẹ, trẻ mới chỉ biết được rằng, trò chơi điện tử trên điện thoại của bố mẹ là nhất mà chưa biết được khi đến trường với cô giáo còn những trò chơi bổ ích hơn, hấp dẫn hơn đó chính là trò chơi dân gian. Trò chơi dân gian không đòi hỏi phức tạp nên trẻ dễ chơi, trẻ tự tin hoà mình vào trò chơi một cách vô tư, thoải mái, số lượng tham gia không hạn chế. Đặc biệt hơn trò chơi dân gian thường gắn với các bài đồng dao (có vần, có điệu). Khi tham gia trò chơi trẻ được ca hát, nhảy múa, đối đáp, chạy nhảy... Qua đó vốn từ của trẻ được phát triển phong phú, ngôn ngữ mạch lạc, phát triển thể chất. Thông qua các trò chơi dân gian các trẻ nhút nhát, tự kỷ được hoà đồng hơn với các bạn trong nhóm lớp. Nhưng không phải trò chơi nào cũng phù hợp với trẻ ở từng độ tuổi. Do trẻ trong lớp không đồng đều về nhận thức, một số cháu sinh đầu năm nhưng cũng có nhiều cháu sinh cuối năm mà mỗi độ tuổi lại có mức độ nhận thức khác nhau. Để tổ chức tốt các trò chơi dân gian thì đầu tiên tôi đã xây dựng được kế hoạch đưa các trò chơi vào từng chủ đề sao cho hợp lý, phù hợp với đồng loạt trẻ của lớp mình và bản thân đã căn cứ vào điều kiện thực tế của lớp, trường, tâm lý của trẻ để lập kế hoạch một cách phù hợp với từng chủ đề.

Đối với các trò chơi có luật thì tôi chọn các trò chơi có cách chơi đơn giản, dễ nhớ, dễ hiểu như: Mèo đuổi chuột, bịt mắt bắt dê ... Với các trò chơi có lời đồng dao tôi chọn các bài có lời đồng dao phù hợp với khả năng phát triển ngôn ngữ của trẻ, nhịp điệu dễ đọc, dễ thuộc như: Nu na nu nống, lộn cầu vòng. Đặc biệt trẻ trong độ tuổi trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi khả năng chú ý có chủ định và nhận thức của trẻ chưa cao so với các trẻ ở lứa tuổi lớn. Chính vì khả năng của trẻ như thế mà khi chọn trò chơi dân gian cho trẻ tôi luôn thực hiện các tiêu chí sau:

- Trò chơi không quá đơn giản, cũng không phức tạp quá.
- Trò chơi phải giúp trẻ củng cố tư duy, ngôn ngữ, vận động và những kỹ năng cần thiết cho trẻ.
- Các đồ dùng, đồ chơi trong trò chơi dễ kiếm và gìn giữ.
- Trò chơi phải gây được sự hứng thú, thu hút được sự chú ý từ nhiều trẻ.
- Sự hứng thú tham gia của số đông trẻ trong lớp học.

Chính vì vậy trong năm học này bản thân đã bám sát chương trình chăm sóc giáo dục trẻ và dựa vào cuốn sách “ Các bài tập phát triển vận động cho trẻ mẫu giáo ” để lập kế hoạch tổ chức các trò chơi dân gian cụ thể như:

TT	Tên chủ đề	Tên trò chơi
1	Trường mầm non thân yêu	Dung dăng dung dẻ, oản tù tì...
2	Cơ thể đáng yêu của bé	Bịt mắt bắt dê, nu na nu nống,...
3	Gia đình thân yêu	Ném còn, rồng rắn lên mây,...
4	Lớn lên bé thích làm nghề gì?	Kéo cưa lừa xẻ, Dệt vải,...
5	Thực vật xung quanh bé	Xúc xắc xúc xẻ, trồng nụ trồng hoa, thổi kèn lá...
6	Thế giới động vật	Mèo đuổi chuột, bịt mắt bắt dê, vẫy lưới bắt cá..
7	Phương tiện giao thông	Thả đĩa ba ba, Chi chi chành chành
8	Nước và một số HTTN	Lộn cầu vòng, Tập tầm vông,...
9	Quê hương- Đất nước - Bác Hồ	Rênh rênh ràng ràng, ném vòng cổ chai,...

Từ đó tôi luôn bám sát vào kế hoạch đó để tổ chức trò chơi dân gian cho trẻ theo đúng kế hoạch.

*** Biện Pháp 3. Chuẩn bị lời đồng dao, địa điểm, đồ dùng đồ chơi, trước khi tổ chức trò chơi dân gian cho trẻ.**

Để thu hút trẻ vào các trò chơi dân gian có hiệu quả trước hết giáo viên cần chuẩn bị chu đáo đầy đủ cho toàn bộ tiến trình của trò chơi: Lời trò chơi (Nếu là trò chơi có lời), địa điểm, đồ dùng đồ chơi... của trò chơi dân gian. Biện pháp này được tôi tiến hành cụ thể như sau:

*** Dạy trẻ đọc thuộc lời ca (với những trò chơi có lời đồng dao).**

Khác với các trò chơi vận động hay các trò chơi khác, trò chơi dân gian trẻ em Việt Nam đều gắn liền với những bài đồng dao. Đó là những câu vè ngắn gọn, có nhịp điệu, âm thanh dễ thuộc, dễ nhớ được sử dụng trong khi chơi, nhưng thiếu nó thì trò chơi khó có thể tiến hành được. Và khi chơi trẻ không đơn thuần thực hiện các vận động của mình mà chúng thường vừa chơi vừa hát hoặc đọc lời đồng dao nào đó. Vì thế trước khi cho trẻ chơi tôi phải cho trẻ đọc thuộc bài đồng dao của trò chơi mà trẻ sẽ chơi.

Ví dụ : chơi “*Chi chi chành chành*”, trẻ đọc lời

Chi chi chành chành

Cái đánh thổi lửa

Con ngựa chết trương

Ba vương ngũ đế... ù à ù ập”.

*Hay khi chơi “*Lộn cầu vòng*” thì trẻ hát hoặc đọc:

Lộn cầu vòng

Nước sông nước chảy

Có cô mười bảy
Có chị mười ba
Ra lộn cầu vòng ...

Thật vậy, qua thực tế tôi thấy: các bài đồng dao gắn với trò chơi khiến cho không khí chơi vui vẻ nhộn nhịp hơn. Khi tham gia chơi trẻ được ca hát nhảy múa, đối đáp. Cũng thông qua các trò chơi vốn từ của trẻ sẽ phát triển phong phú, ngôn ngữ mạch lạc hơn. Chính vì vậy muốn tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi dân gian có lời đồng dao, thì điều cần thiết trước hết phải cho trẻ đọc thuộc lời ca trước, từ đó kích thích sự hứng thú và tích cực tham gia chơi của trẻ. Đối với lớp tôi, trước khi tổ chức cho trẻ chơi trò chơi dân gian có gắn bài đồng dao. Tôi thường tận dụng những khoảng thời gian vào các hoạt động chơi tự do, mọi lúc mọi nơi để tập cho trẻ thuộc lời ca trước. Tôi thường đọc cho trẻ nghe qua 2 lần, tôi đọc với giọng truyền cảm kết hợp với điệu bộ minh họa và đưa người theo nhịp điệu của bài đồng dao để kích thích lôi cuốn trẻ hứng thú muốn được đọc, được chơi trò chơi gắn với bài đồng dao đó. Rồi tôi cho trẻ đọc theo cô nhiều lần đến khi trẻ thuộc lời ca. Thực tế tôi thấy khi trẻ đã thuộc lời ca thì trò chơi được tổ chức sôi động, nhộn nhịp hẳn lên, trẻ hào hứng tham gia chơi một cách say mê, nhiệt tình hơn.

*** Chuẩn bị địa điểm để tổ chức trò chơi**

Trò chơi dân gian gắn bó chặt chẽ với thiên nhiên Việt Nam. Trong trò chơi dân gian, con người và thiên nhiên hoà quyện với nhau, thiên nhiên được nhân cách hoá trở nên có hồn. Có những trò chơi dân gian mang tính tập thể cao thường có số lượng cháu tham gia đông nên tôi đã chọn khoảng không gian thoáng mát rộng rãi ở sân trường để tổ chức chơi như trò chơi: “Rồng rắn”, “Kéo co”, “Mèo đuổi chuột”

Tuy vậy, cũng có những trò chơi tĩnh trẻ hay chơi theo nhóm nhỏ tôi thường tổ chức lồng ghép vào các hoạt động chung, hoạt động góc, hoạt động chiều để cho các cháu chơi trong lớp như trò chơi: “Trồng nụ trồng hoa”, “Kéo cưa lừa xé” “Cấp cưa”, “Tập tầm vông”... Để làm được như vậy, bản thân luôn nghiên cứu và nắm vững cách chơi, luật chơi của từng trò chơi để lựa chọn địa điểm thích hợp, lựa chọn các điều kiện khi tổ chức trò chơi cho trẻ.

*** Chuẩn bị đồ dùng, đồ chơi trước khi tổ chức cho trẻ chơi**

Để tổ chức trò chơi dân gian cho trẻ được thành công, ngoài kiến thức cơ bản như nắm vững luật chơi, cách chơi, thuộc lời ca. Đồ dùng đồ chơi phục vụ cho trò chơi cũng là cơ sở quyết định kết quả của trò chơi. Mỗi trò chơi dân gian có một hoặc nhiều loại đồ dùng, đồ chơi tương ứng, nếu thiếu nó sẽ không tiến hành được.

Ví dụ: Trò chơi “*Ném còn*” không thể diễn ra nếu thiếu quả còn - đồ chơi truyền thống của trò chơi đó. Đối với trò chơi “*kéo co*” thì đòi hỏi phải có 1 sợi dây thừng và vẽ vạch làm ranh giới giữa 2 đội. Với trò chơi “*ném vòng cổ chai*” thì đòi hỏi phải có chai, có vòng tròn đường kính 10 - 15cm làm bằng tre... Hay như trò chơi “*bịt mắt bắt dê*” nếu thiếu khăn bịt mắt thì không thể tổ chức được.

Muốn có được đồ dùng đồ chơi phục vụ cho trẻ tham gia các trò chơi, thì tôi luôn tận dụng những nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương như: cành cây, lá cây, tre, nứa... những vật liệu phế thải như: chai nhựa, vải vụn... Đồng thời làm tốt công tác tuyên truyền, huy động các bậc phụ huynh sưu tầm thêm những nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương để tạo ra những đồ dùng, đồ chơi an toàn, đẹp mắt thu hút sự chú ý của trẻ, kích thích trẻ tham gia vào trò chơi. Kết quả khi đưa các đồ dùng, đồ chơi tự làm vào trong các trò chơi dân gian tôi thấy trẻ rất hào hứng, hứng thú chơi.

Ví dụ: Từ phế liệu là các vỏ chai nước ngọt cocacola tôi đổ nước vào rồi nắp thật chặt và trang trí lại để sử dụng trong trò chơi “*ném vòng cổ chai*”, từ các lá cây có thể ghép 2 lá cây lại với nhau để sử dụng chơi trò chơi “*thổi kèn lá*” ...

Những điều đó chứng tỏ rằng đồ dùng đồ chơi phục vụ cho trò chơi dân gian rất quan trọng. Vì thế trước khi tổ chức cho trẻ chơi 1 trò chơi dân gian nào đó bản thân luôn tìm hiểu kỹ về cách chơi, luật chơi, xác định những đồ dùng đồ chơi phù hợp với trò chơi, để từ đó có thể chuẩn bị đầy đủ các đồ dùng cho trò chơi để trò chơi được tổ chức tốt hơn, hiệu quả hơn.

*** *Biện Pháp 4. Tổ chức trò chơi dân gian phù hợp với từng hoạt động***

Không như những bậc học khác, bậc học mầm non hoạt động học tập luôn gắn liền với hoạt động vui chơi: “*Học bằng chơi, chơi mà học*”. Bởi vậy mỗi hoạt động của trẻ đều nhằm một mục đích nhất định và hoạt động nào cũng có trò chơi riêng của nó. Chính vì vậy bản thân tôi đã chú ý lựa chọn tổ chức các trò chơi dân gian phù hợp với từng hoạt động.

*** *Với hoạt động chung và hoạt động chiều***

Với 2 hoạt động này chủ yếu diễn ra trong phòng nhóm nên tôi thường tổ chức những trò chơi tĩnh, nhằm phát triển nhận thức cho trẻ như: trò chơi “**Tập tâm vông, nu na nu nóng, ô ăn quan, kéo cưa lừa xẻ**”... Đặc biệt trong hoạt động chung tôi chú ý lựa chọn trò chơi phù hợp với từng lĩnh vực:

- Đối với lĩnh vực phát triển thể chất: Tôi lựa chọn những trò chơi vận động để trẻ được vận động chân tay, chạy nhảy, lộn vòng... gây không khí vui nhộn và sinh động như: Nhảy lò cò, kéo cò, cướp cờ, mèo đuôi chuột ... Qua đó giúp trẻ rèn luyện thân thể khỏe mạnh, hoạt bát.

Ví dụ :

+ Trò chơi “Rồng rắn lên mây”, khi trẻ hát xong câu cuối: “Xin khúc đuôi - Tha hồ thầy đuổi”, lập tức trẻ làm “đuôi” (đứng sau cùng) phải chạy thật nhanh, nếu không sẽ bị “thầy” bắt, sau đó có thể thay người khác hoặc lại phải làm “thầy” để đi đuổi những trẻ khác.

+ Với trò chơi “**Vây lưới bắt cá**” đòi hỏi các cháu cần có một sức khỏe tốt, sự dẻo dai, nhanh nhẹn, mạnh mẽ của cơ thể trẻ để có thể chơi tốt trò chơi này, và khi đã bắt được cá thì bỏ vào rổ rồi chạy thật nhanh về đập tay vào bạn tiếp theo của đội mình và cứ như thế bắt thật nhiều cá mang về cho đội của mình thì sẽ chiến thắng đội bạn.

- Đối với lĩnh vực phát triển nhận thức: Tôi lựa chọn những trò chơi kích thích sự sáng tạo của trẻ, rèn luyện trí nhớ và khả năng tư duy giúp trẻ phát triển nhận thức như các trò chơi: Ô ăn quan, chuyền thẻ...

Ví dụ : Qua trò chơi “Ô ăn quan” như là một bài học về đếm số, đồng thời còn là một bài tập thể dục, luyện cơ tay (cổ tay, cánh tay, khuỷu tay) cho trẻ em... giúp trẻ trở nên nhanh nhẹn, khéo léo.

- Đối với lĩnh vực phát triển ngôn ngữ: Tôi lựa chọn những trò chơi có gắn lời ca hay, trẻ dễ nhớ nhằm rèn luyện khả năng phát âm của trẻ như trò chơi: Dung dăng dung dẻ, chi chi chành chành, nu na nu nống...

- Đối với lĩnh vực thẩm mỹ (môn giáo dục âm nhạc): Tôi lựa chọn những trò chơi có gắn với lời ca, có vần, có điệu như các trò chơi: Tập tầm vông, ... Khi chơi “Tập tầm vông” Trẻ chơi này chơi theo cả lớp hoặc nhóm lớn. Một người nắm một đồ vật nhỏ trong một bàn tay, trái hoặc phải (vd: viên sỏi, mảnh giấy, cái lá) giấu không cho các bạn thấy . Sau đó, tất cả trẻ đọc to bài đồng dao và 2 tay nắm chặt xoay tròn với nhau.

Tập tầm vông

Tay không tay có

Tập tầm vó tay có tay không

Mời các bạn

Đoán sao cho trúng

Tập tầm vó

Tay nào có tay nào không?

Có có! Không không.

Và người cầm nắm đồ vật sẽ đưa 2 tay ra. Những người chơi còn lại sẽ cử ra 1 người đoán xem tay nào có nắm đồ vật đã được giao hẹn trước khi chơi.

* **Với hoạt động ngoài trời:** Có thể nói rằng, ở hoạt động này trẻ được hít thở không khí trong lành, tự nhiên, trẻ được tiếp xúc với thiên nhiên, với cảnh vật xung quanh, thả mình vào những trò chơi vui nhộn cùng bạn bè. Tôi đã tận dụng khoảng không gian thoáng mát của sân trường để tổ chức các trò chơi dân gian cho trẻ, với hoạt động này bản thân lựa chọn những trò chơi vận động nhằm tăng cường sức khỏe và rèn luyện các yếu tố thể lực cho trẻ như: “*Mèo đuổi chuột*”, “*kéo co*”, “*bịt mắt bắt dê*”...

* **Với hoạt động góc:** Tôi tổ chức cho trẻ chơi ở góc vận động theo nhóm nhỏ với các trò chơi như: “Kéo cưa lừa xẻ, chi chi chành chành, trồng nụ trồng hoa” ... Bên cạnh đó tôi chú ý lồng ghép những trò chơi mà trong đó trẻ em tự tay làm nên những đồ vật bằng vật liệu trong thiên nhiên như: xếp lá mít, lá đa thành con trâu, lá dừa thành con cào cào, thành chong chóng.. để kích thích sự sáng tạo ở trẻ, rèn luyện sự khéo léo của đôi bàn tay khơi dậy khiếu thẩm mỹ cần cho cuộc sống và lao động sau này.

Trò chơi dân gian là phương tiện phát triển ngôn ngữ, phát triển thể chất, trò chơi dân gian còn có ý nghĩa trong việc rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ. Trò chơi dân gian Việt Nam còn góp phần hình thành nên nhân cách văn hoá mang bản sắc dân tộc Việt Nam. Việc tổ chức, lồng ghép tích hợp các trò chơi dân gian vào các hoạt động hàng ngày của trẻ làm cho trẻ có hứng thú hơn khi tham gia các hoạt động cô giáo tổ chức. Trong các ngày lễ, ngày hội, tôi cũng đã tham mưu với nhà trường lồng ghép những trò chơi dân gian để tổ chức cho trẻ chơi dưới hình thức tổ chức các hội thi điển hình như hội thi: **“Bé khỏe bé , bé tài năng”** được nhà trường tổ chức vào ngày 3 tháng 3 năm 2017 vừa qua.

Ngoài ra, bản thân tôi thường xuyên nghiên cứu tài liệu, tìm đọc sách báo để sưu tầm các trò chơi dân gian. Không ngừng học hỏi, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, thao giảng dự giờ, đúc rút kinh nghiệm cho bản thân. Luôn tiếp thu lắng nghe ý kiến góp ý chân thành của bạn bè đồng nghiệp, cũng như hội đồng chuyên môn. Từ đó rút ra kinh nghiệm cho bản thân tổ chức tốt các trò chơi dân gian cho trẻ.

**** Biện Pháp 5. Động viên tất cả các trẻ tham gia vào trò chơi và chú ý đến trẻ cá biệt, chậm phát triển***

Với trò chơi dân gian thì tất cả trẻ có thể cùng chơi với số lượng đông và không hạn chế người chơi nhất định. Vì vậy, tôi luôn khuyến khích, động viên tất cả các trẻ tham gia chơi càng đông càng vui. Trong trò chơi “Bịt mắt bắt dê”, mỗi khi có một người vào thêm, vòng chỉ rộng ra một chút chứ trò chơi không thay đổi. Còn trò chơi “Rồng rắn lên mây” thì thêm một người cái đuôi sẽ dài ra một chút và tất cả mọi người đều được chơi, được chạy như nhau. Những trò chơi “Thả đĩa ba ba”, “Chi chi chành chành”, “Nhảy lò cò”,... cũng tương tự như vậy. Trong khi chơi, mọi trẻ đều bình đẳng như nhau. Nếu trẻ nào ích kỷ, chơi không đúng luật chơi, chen lấn các bạn khác sẽ bị tập thể nhắc nhở, qua đó tinh thần tập thể của các trẻ được nâng lên rất nhiều.

Như chúng ta biết khả năng nhận thức của trẻ không đồng đều, một số trẻ đến trường còn nhút nhát và ít nói, ít hoạt động, qua quá trình theo dõi trẻ bản thân tôi luôn nghĩ làm sao để trẻ có thể hoà đồng cùng các bạn trong các hoạt động nên đối với các cháu này, tôi luôn quan tâm từng hành động của cháu để có thể mạnh dạn chơi cùng các bạn .

Ví dụ : Ở lớp có cháu Thu Hương trong các hoạt động tôi quan sát cháu không chơi cùng các bạn nên tôi luôn sắp xếp cháu chơi cùng các bạn hiếu động và sau mỗi buổi chơi, học tôi luôn trò chuyện và khích trẻ đồng thời giúp cháu nắm được bài qua cách trò chuyện với cô.

IV. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm.

Sau một thời gian vận dụng và thực hiện các giải pháp trên để tổ chức trò chơi dân gian cho trẻ. Tuy thời gian đầu còn gặp nhiều khó khăn nhưng bản thân tôi

đã nỗ lực phấn đấu hết mình và kết quả khảo sát cuối năm có sự khác biệt rõ rệt thể hiện qua bảng khảo sát sau:

Nội dung khảo sát	Số trẻ	Kết quả cuối năm			
		Đạt	Tỉ lệ %	Chưa đạt	Tỉ lệ %
Trẻ yêu thích, hứng thú khi tham gia trò chơi.	40	40	100	0	
Trẻ nhận biết, gọi tên và biết cách chơi trò chơi.	40	40	100	0	
Trẻ biết phối hợp cùng nhau chơi.	40	39	95	2	5
Trẻ biết tuân thủ luật chơi của trò chơi hoặc luật chơi do cô đề ra.	40	39	95	2	5
Kết quả chung	40	39	98	1	2

Sau khi sử dụng các biện pháp thì đã đạt được một kết quả rất tốt. Nhìn vào kết quả trên ta thấy: Kết quả chung cho đợt khảo sát lần 2 là 95 % trẻ ở mức đạt tăng 57% so với khảo sát lần 1, và tỉ lệ chưa đạt giảm so với khảo sát lần 1, là 57%. Có được kết quả như vậy chứng tỏ những biện pháp mà tôi đưa ra hoàn toàn đúng đắn, khoa học đáp ứng được yêu cầu thực hiện và khả năng của trẻ.

V. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

Trò chơi dân gian có tầm quan trọng rất lớn đối với sự phát triển của trẻ nhỏ và giúp trẻ thỏa mãn nhu cầu vui chơi, vừa góp phần nâng cao nhận thức, phát triển các giác quan, tăng cường thể lực cho trẻ, đặc biệt là rèn cho trẻ có tính tự lập, chủ động, biết yêu thương thiên nhiên cuộc sống quanh mình giúp trẻ trở thành những người có tài có đức trong tương lai.

2. Kiến nghị

* Đối với nhà trường

- Tăng cường công tác tổ chức và duy trì các trò chơi dân gian vào thực tế giảng dạy hàng ngày.

- Tổ chức cho các lớp thi với nhau về chơi các trò chơi dân gian, để các lớp có thể học hỏi kinh nghiệm trong việc tổ chức các trò chơi dân gian.

- Thường xuyên tổ chức các hội thi trong đó có nội dung thi là các trò chơi dân gian để trẻ được chơi và thi đua nhau. Cần tạo điều kiện cho chị em học hỏi, sưu tầm thêm các trò chơi mới và hình thức tổ chức các trò chơi dân gian ở các trường bạn qua các buổi sinh hoạt chuyên đề, dự giờ góp ý.

* Đối với phòng giáo dục

- Cung cấp tài liệu, tập huấn các hình thức tổ chức các trò chơi dân gian cho đội ngũ giáo viên.

Trên đây là những kinh nghiệm của bản thân khi tổ chức các trò chơi dân gian cho trẻ. Tôi mong rằng những giải pháp này sẽ áp dụng có hiệu quả hơn khi được các bạn đồng nghiệp góp ý kiến chân thành. Trong quá trình thực hiện chắc rằng không tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong sự giúp đỡ, góp ý của hội đồng khoa học nhà trường để bản sáng kiến của tôi hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

**XÁC NHẬN CỦA THỦ TRƯỞNG
ĐƠN VỊ**

Định Tăng, ngày 12 tháng 4 năm 2017

Tôi xin cam đoan đây là SKKN
của mình viết không sao chép
nội dung của người khác

Người viết sáng kiến

Lê Thị Phương

//

MỤC LỤC

MỤC	NỘI DUNG	TRANG
I	MỞ ĐẦU	1
1	Lý do chọn đề tài	1
2	Mục đích của đề tài	1
3	Đối tượng nghiên cứu	1
4	Phương pháp nghiên cứu	1
II	NỘI DUNG	2
1	Cơ sở lí luận	2
2	Thực trạng vấn đề nghiên cứu	2
a	Thuận lợi	2
b	Khó khăn	3
3	Kết quả của thực trạng	3
III.	Những giải pháp thực hiện	4
	Biện pháp 1: Rèn nề nếp thói quen cho trẻ	4
	Biện pháp 2: Lựa chọn trò chơi dân gian phù hợp với chủ điểm và lứa tuổi	5
	Biện pháp 3: Chuẩn bị địa điểm, đồ dùng đồ chơi, lời ca	6
	Biện pháp 4: Tổ chức trò chơi dân gian phù hợp với tính chất hoạt động	8
	Biện pháp 5: Động viên tất cả các trẻ tham gia vào trò chơi và chú ý đến trẻ cá biệt, chậm phát triển	10
IV	Hiệu quả của sáng kiến đối với hoạt động giáo dục, với bản thân, đồng nghiệp và nhà trường	10
V	KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	11
1	Kết luận	11
2	Kiến nghị	11

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Tài liệu tập huấn bồi dưỡng cho cán bộ và giáo viên mầm non năm 2016-2017
 - Tài liệu các mô đun bồi dưỡng thường xuyên cho giáo viên mầm non.
 - Hướng dẫn thực hiện chương trình lứa tuổi 4 - 5 tuổi.
 - Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục Mầm non mới.
 - Tuyển tập các bài hát, thơ, truyện, câu đố cho 4-5 tuổi - Nhà xuất bản giáo dục Việt Nam.
 - Thiết kế các bài soạn chương trình 4-5 tuổi.
 - Tuyển tập các trò chơi dân gian dành cho trẻ mẫu giáo.
 - Hướng dẫn xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục theo chủ đề trẻ 4 -5 tuổi - Nhà xuất bản giáo dục Việt Nam.
 - Tài liệu chuyên đề: Hướng dẫn tổ chức các hoạt động phát triển vận động cho trẻ trong trường mầm non.

CÁC SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM ĐẠT GIẢI CẤP HUYỆN

- Một số biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục âm nhạc cho trẻ 3-4 tuổi. “ Năm học 2011-2012”
- Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy vận động cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi . “ Năm học 2012-2013”

PHỤ LỤC

* Phụ lục 1.
Trò chơi: “Mèo đuổi chuột”

Phụ lục 2.
* Trò chơi: “Kéo cưa lừa xẻ”

Phụ lục 3.

* Trò chơi: “ Bịt mắt bắt dê”

Phụ lục 4.

Hội thi bé khỏe, bé tài năng” cấp trường năm học 2016-2017
trường Mầm Non Định Tăng

Phụ lục 4:

Trò chơi: “ Cắp sỏi” trong hội thi “ Bé khỏe bé tài năng cấp trường năm học 2016-2017 trường Mầm Non Định Tăng

